

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И СЪОБЩЕНИЯТА

ул. "Дякон Игнатий" № 9, София 1000
тел.: (+359 2) 940 9771
факс: (+359 2) 988 5094

mail@mt.government.bg
www.mt.government.bg

УТВРЖДАВАМ:

Директор на дирекция ЗРПВВЖТ

П Р А В И Л А
НА
СПЕЦИАЛИЗИРАНО ЗВЕНО ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОИЗШЕСТВИЯ И
ИНЦИДЕНТИ В ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ ТРАНСПОРТ В ДИРЕКЦИЯ ЗРПВВЖТ В
МИНИСТЕРСТВОТО НА ТРАНСПОРТА, ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И
СЪОБЩЕНИЯТА

София 2015

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С тези правила се определят организацията и редът за разследване на тежки произшествия, произшествия и инциденти в системата на железопътния транспорт от „Специализирано звено за разследване на произшествия и инциденти в железопътния транспорт“ (СЗРПИЖТ), наричано по-нататък „специализираното звено“.

(2) В своята организация и при вземане на решения специализираното звено е независимо от Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ (ИА ЖА), управителя на железопътната инфраструктура, железопътните предприятия, както и от всяко друго лице, чиито интереси биха могли да са в противоречие с функциите на звеното.

Чл. 2. Специализираното звено е в структурата на дирекция „Звено за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт“ (ЗРПВВЖТ) в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС).

Чл. 3. (1) Специализираното звено извършва техническо разследване за установяване на обстоятелствата и техническите причини при възникване на железопътно събитие.

(2) Техническото разследване се извършва въз основа на събрана и анализирана информация, правене на изводи и ако е необходимо даване на препоръки за безопасност с цел предотвратяване на произшествия и инциденти.

(3) Ръководителят на специализираното звено, ръководи и контролира извършваните разследвания, осъществява дейности свързани с организацията при събиране, съхранение и анализ на информацията.

(4) Специализираното звено води архив на разследваните събития по чл. 5.

Чл. 4. При изпълнение на служебните функции по Закона за железопътния транспорт и Наредба № 59/5.12.2006 г. за управление на безопасността в железопътния транспорт, инспекторите по разследване от специализираното звено се легитимират с инспекторска карта по образец, утвърден от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

II. ЖЕЛЕЗОПЪТНИ СЪБИТИЯ, КОИТО РАЗСЛЕДВА СПЕЦИАЛИЗИРАНОТО ЗВЕНО

Чл. 5. (1) Специализираното звено в Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията класифицира и разследва:

1. тежки железопътни произшествия;
2. произшествия и инциденти по своя преценка, които при различни обстоятелства са могли да доведат до последиците на тежки железопътни произшествия, включително технически повреди в структурните подсистеми или в елементите на железопътната система;
3. по своя преценка, произшествия и инциденти извън тези по т. 1 и т. 2.

(2) Специализираното звено по своя преценка решава дали да предприеме разследване на такова произшествие или инцидент извън тези по ал. 1, като взема предвид:

1. тежестта на реализираното произшествие или инцидент;
2. наличие на повторемост на произшествия или инциденти;
3. оказва ли съществено влияние върху регулирането и управлението на безопасността в железопътния транспорт;

4. наличието на молба от управителя на железопътната инфраструктура, железопътни предприятия/превозвачи, ИА „Железопътна администрация“ или от други държави-членки на Европейския съюз;

III. УВЕДОМЯВАНЕ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНОТО ЗВЕНО ЗА НАСТЪПИЛО СЪБИТИЕ

Чл. 6. (1) В случаите на възникнали железопътни събития на железопътната мрежа на територията на Република България, длъжностните лица на железопътната инфраструктура и железопътните предприятия, уведомяват незабавно ръководителя на специализираното звено за разследване на произшествия и инциденти в железопътния транспорт чрез използване на най-удобното и бързо средство за връзка.

(2) Редът за уведомяване е определен с акт на управителя на железопътната инфраструктура в съответствие с чл. 69, ал. 2 от Наредба № 59. Уведомяването се извършва чрез мобилен телефон, факс или електронна поща.

(3) След получено уведомление по телефона, структурите по управление на безопасността, заинтересованите участници в произшествието, НК ЖИ и съответните железопътни предприятия/превозвачи, анализират получената информация и незабавно докладват на ръководителя на специализираното звено за обстоятелствата на възникване, наличие на пострадали пътници и персонал, състоянието на железопътната инфраструктура и на подвижния железопътен състав, разпилени товари (опасни) и др. Съответната информация се докладва от:

1. Главен ревизор по „Безопасността“ в ДП НКЖИ;
2. Ръководител на отдел/служба безопасност в съответното железопътно предприятие/превозвач;
3. Дежурен в МТИТС.

(4) При получено уведомяване за възникнало железопътно събитие ръководителя на специализираното звено анализира информацията и класифицира събитието по чл. 5.

IV. РАЗСЛЕДВАНЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИ СЪБИТИЯ В СЪСЕДНИ ДЪРЖАВИ И В СТРАНИ-ЧЛЕНКИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Чл. 7. (1) Железопътни произшествия и инциденти, възникнали в района на граничните преходи на Република България, разследвани от специализираното звено, се извършват по реда на тези правила, освен ако в двустранни или многостранни международни договори, по които Република България е страна, не е предвидено друго.

(2) В случаите, когато не е възможно да се установи на територията на коя държава е настъпило железопътното събитие или когато е възникнало в района на граничните преходи, разследващите органи на държавите се споразумяват кой от тях да извърши разследването или то да бъде извършено съвместно.

(3) В случаите по ал. 2, когато разследването е осъществено от разследващия орган на едната държава, разследващият орган на другата държава може да се възползва от резултатите от проведеното разследване.

(4) Когато в железопътно събитие, възникнало на територията на Република България, участва железопътно предприятие, лицензирано в държава-членка на Европейския съюз, за участие в разследването се кани и разследващият орган на съответната държава.

(5) Специализираното звено може да участва в разследването на тежко произшествие, произшествие или инцидент, възникнали на територията на друга държава-членка на

Европейския съюз, с участие на железопътно предприятие/превозвач, лицензирано в Република България, когато е поканено от разследващия орган на държавата-членка.

(6) Разследващите органи на държавите-членки на Европейския съюз, могат да се споразумеят за провеждане на съвместни разследвания извън случаите, описани в предходните алинеи.

V. КОМИСИЯ ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ

Чл. 8. (1) Разследването на железопътни събития по чл. 5 се извършва от комисия с председател ръководителя на специализираното звено.

(2) Ръководителя на специализираното звено за разследване на произшествия и инциденти в железопътния транспорт, определя и съгласувана състава на комисията с директора на Дирекцията.

(3) Директорът на Дирекцията издава заповед за назначаване на комисия за разследване.

(4) В комисията се включват инспектори от специализираното звено и независими външни експерти.

(5) Работата на комисията за разследване се осигурява с ресурси от бюджета на МТИТС.

Чл. 9. (1) Решението за започване на разследване се взема след получено уведомяване по чл. 6 и след анализ на информацията от мястото на събитието, за което се информират заинтересованите страни в събитието.

(2) До назначаване на комисията за разследване, ръководителят на специализираното звено предприема действия по организацията и събирането на информация за железопътното събитие.

Чл. 10. Не могат да бъдат членове на комисията за разследване лица:

1. Роднини до трета степен на участниците в произшествието или инцидента;
2. Служители на ИА ЖА, железопътната инфраструктура, железопътно предприятие/превозвач или ползвател, чиито подвижен железопътен състав (ПЖПС) участва в произшествието;
3. Собственици или ползватели на ПЖПС, с който е станало произшествието.

VI. РАЗСЛЕДВАНЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНИ ПРОИЗШЕСТВИЯ И ИНЦИДЕНТИ

Чл. 11. (1) Целта на разследването е подобряване на безопасността в железопътния транспорт и предотвратяването на други произшествия и инциденти.

(2) В рамките на една седмица, специализираното звено информира Европейската железопътна агенция (ЕЖА) за предприетото разследване.

(3) В информацията се посочват дата, време и място на събитието, последствията по отношение на смъртни случаи и травми на пътници и персонал, материални щети и въздействие на околната среда.

Чл. 12. (1) В процеса на разследване комисията изяснява следните въпроси и обстоятелства:

1. дата, час и място на железопътното събитие;
2. длъжностни лица, имащи пряко или косвено отношение към събитието;
3. действията на длъжностните лица преди произшествието или инцидента;
4. физическото състояние на длъжностните лица, имащи пряко или косвено отношение към произшествието или инцидента - време за почивка, инструктаж преди започване на работа, предсменен (предпътен) преглед, употреба на алкохол или други упойващи вещества и медикаменти и тяхната психологическа годност;
5. документи за заемане на длъжност и правоспособност на лицата, имащи пряко или косвено отношение към произшествието или инцидента (удостоверения за издържан изпит по нормативната база, допълнителни квалификации и правоспособности за работа със съоръженията, къде са придобити и др.);
6. събития и факти, предшестващи произшествието или инцидента по отношение на железния път, осигурителната техника, контактната мрежа, подвижния състав и други, отразени в съответната документация - строително-ремонтни дейности, поддръжка, последни ремонти и проверки, други подобни инциденти в района на железопътния участък или със съответния подвижен състав;
7. спазването на технологиите на работа на железопътната инфраструктура преди и по време на произшествието или инцидента;
8. спазване на технологиите и характеристиките за обслужване на подвижния състав преди и по време на произшествието или инцидента;
9. състояние на железопътната инфраструктура и подвижния състав преди, по време и след произшествието или инцидента;
10. технически и външни фактори, повлияли или допринесли за произшествието или инцидента;
11. предпоставки и причини за възникване на произшествието или инцидента;
12. последствия от произшествието или инцидента - убити, ранени, щети, разходи;
13. участие на подвижен железопътен състав, превозващ опасни товари или освобождаване на опасен товар.

(2) Комисията може да извършва нови и допълнителни измервания на параметрите на железопътната инфраструктура и подвижния железопътен състав, които се отразяват в констативни протоколи.

(3) Комисията за разследване може да допълни делото по разследването с допълнителни документи – изискани и изготвени експертизи, показания на очевидци, други длъжностни лица участвали в произшествието или инцидента и др.

(4) В случаите, когато се налага снемането на нови показания от лица, участвали в произшествието или свързани с него, те се изготвят писмено пред двама представители на комисията и се адресират до председателя на комисията.

(5) За нуждите на разследването могат да се ползват и показанията на лицата, дадени пред компетентните държавни разследващи органи на досъдебното производство.

Чл. 13. (1) Техническите измервания на параметрите на железопътната инфраструктура и подвижния железопътен състав се извършват с уреди и апаратура за измерване и документиране, предоставени от управителя на железопътната инфраструктурата и железопътните предприятия/превозвачите, свързани с произшествието или инцидента.

(2) Измерените стойности, видът и типът на уредите и апаратите с които са извършени измерванията се вписват в съответните констативни протоколи както и представените метрологични протоколи за годност.

Чл.14. (1) Регистрираните данни за движението на тяговия подвижен състав (ТПС),

(скоростомерни ленти, памет или друг носител), иззети от ръководителя на оперативната група по чл. 71, ал. 2 от Наредба № 59 се предават на председателя на комисията за разследване.

(2) Редът за разчитане, анализ и съхранение на информацията и носителите с регистрираните данни по ал. 1 се определя от председателя на комисията за разследване.

(3) Председателят на комисията може да възложи на независими експерти извършването на техническа експертиза и анализ на сметата информация по ал. 2. Анализът и резултатът от експертизата се вписват в окончателния доклад на комисията за разследване.

(4) Председателят на комисията определя лицето или организацията, които извършват необходимите технически експертизи и анализи по ал. 2 и ал. 3, мястото, реда и начина за съхранение на елементи или части от железопътната инфраструктура и/или подвижния железопътен състав, имащи значение за разследването.

Чл. 15. (1) На специализираното звено се предоставя:

1. незабавен достъп до мястото на произшествието или инцидента, както и до участвалия в произшествието подвижен състав, железопътната инфраструктура и съоръженията, осигурителната техника и телекомуникациите, документите и устройствата за обективен контрол на движението;

2. достъп за непосредствено описване на доказателствата и контролирано преместване на отломките на ПЖПС и елементите на железопътната инфраструктура, с цел проучване и анализ;

3. неограничен достъп до използване на съдържанието на данните от записващите устройства на возилата и апаратурата на записване на устни съобщения и регистриране на функционирането на системата за сигнализация и контрол на движението;

4. достъп до резултатите от експертизата на телата на жертвите;

5. достъп до резултатите от експертизата на влаковия персонал и друг железопътен персонал, участвал в произшествието или инцидента;

6. възможност за разпит на свидетели;

7. възможност за разпит на персонала, участвал в произшествието;

7. достъп до всякаква важна свързана информация, притежавана от управителя на железопътната инфраструктура, от лицата отговорни за поддръжката, от железопътните предприятия и националния орган по безопасност.

(2) ИА „Железопътна администрация“ предоставя на специализираното звено всякаква информация и документи за извършваните разследвания.

(3) Събраните в хода на разследването факти, данни, документи и веществени доказателства се съхраняват по начин, недопускащ нерегламентиран достъп, както и тяхното разваляне, загубване или унищожаване.

(4) Всички видими доказателства, имащи значение за разследването на произшествието или инцидента, се документират и чрез фотографиране, като фотографиите са на хартиен и/или електронен носител към окончателния доклад.

(5) Всички факти, данни, обстоятелства и документи, станали достояние на комисията за разследване, се използват само за целите на разследването.

(6) Специализираното звено си сътрудничи с Европейската железопътна агенция (ЕЖА), когато разследването произшествие включва возила или железопътни предприятия сертифицирани от ЕЖА. При поискване от специализираното звено, ЕЖА предоставя цялата информация и записи.

(7) Техническото разследване се извършва независимо от досъдебното разследване и не включва определянето на вина или отговорност.

Чл. 16. (1) Председателят на комисията за техническо разследване:

1. Координира и съгласува действията на комисията с компетентните държавни разследващи органи, при започване на разследване, в съответствие с Наредба № Н-32 от 19.09.2007 г. за съгласуването на действията и обмяна на информация при разследване на железопътни произшествия и инциденти.

2. Получава писмена информация за движението на ПЖПС, като може да поиска извършването на техническа експертиза на снетата информация или независими измервания, свързани с разкриване на причините за железопътното произшествие или инцидент, включително и в друга държава.

3. При необходимост за нуждите на разследването привлича външни експерти, като им възлага изготвянето на експертизи и становища.

4. Предлага незабавни мерки в хода на разследването, ако се установи, че това е наложително за безопасността в железопътната система.

(2) Членовете на комисията изпълняват указанията на председателя и своевременно го информират в хода на разследването за всички установени факти и доказателства, изясняващи причините за произшествието или инцидента.

Чл. 17. (1) Всички длъжностни лица от предприятието на управителя на железопътната инфраструктура, железопътните предприятия, ползватели, лица отговорни за поддръжката, ИА ЖА и държавните органи, чиито функции по компетентност са свързани с произшествието или инцидента, са длъжни да оказват пълно съдействие по време на разследването на специализираното звено.

(2) Председателят на комисията незабавно информира компетентните държавни разследващи органи за скриване, прикриване или опитите за унищожаване на доказателства от длъжностните лица, участвали в произшествието, които могат да послужат за установяване на причините за произшествието.

Чл. 18. При необходимост комисията за разследване може да поиска помощ от други държавни разследващи органи от Европейската железопътна агенция или от разследващите органи на страните-членки на Европейския съюз, за експертно мнение или за извършване на технически прегледи, анализи или оценки.

Чл. 19. Информацията, получена по време на разследването, не се използва, като доказателство пред съдебните власти, а единствено за целите на техническото разследване за предотвратяване на други произшествия и инциденти.

Чл. 20. Комисията за разследване, завършва своята работа на мястото на произшествието в най-краткия възможен срок, така че, управителя на железопътната инфраструктура да възстанови движението и капацитета на железопътната инфраструктура колкото е възможно по-скоро.

Чл. 21. Специализираното звено може да извърши разследване на събития, различни от посочените в чл. 5.

VI. ДОКЛАДИ

Чл. 22. (1) Разследваните произшествия или инциденти по чл. 5 са предмет на окончателни доклади във форма подходяща за вида и сериозността на произшествието или инцидента и значимостта от разследването. В доклада се формулират целите на разследването,

обстоятелствата и причините и при целесъобразност съдържат и препоръки за безопасност.

(2) Ръководителя на специализираното звено изготвя проект на доклад, който се предоставя на заинтересованите страни – ИА „Железопътна администрация“, собственици на увредено имущество, производители, представители на персонала и потребители, управител на железопътната инфраструктура, железопътни предприятия, аварийни служби, роднини на жертвите и други, и доколкото е целесъобразно, им се предоставя възможност да изразят своите мнения и становища.

(3) В срок до 12 месеца от датата на произшествието или инцидента ръководителят на специализираното звено изготвя окончателен доклад за причините на железопътното събитие, който е публично достъпен на електронната страница на МТИТС.. Ако разследването не може да бъде приключено в посочения срок, се изготвя междинен доклад за произшествието, където са описани напредъка на разследването и предприетите мерки за безопасност и се изпраща на всички страни по ал. 2.

VII. ПРЕПОРЪКИ

Чл. 23. (1) Препоръка за безопасност, издадена от специализираното звено, по никакъв начин не създава презумпция за вина или отговорност за произшествието или инцидента.

(2) След всяко извършено разследване и при необходимост специализираното звено дава препоръки за подобряване на безопасността, като дава приоритет за предотвратяване на тежки произшествия.

(3) Препоръките за безопасност, дадени от специализираното звено за разследване на произшествия и инциденти в окончателния доклад, се адресират до ИА „Железопътна администрация“ и ако е необходимо до други органи, и до органа по безопасността на друга държава-членка на Европейския съюз, засегната или участваща в разследването произшествие, както и до всички засегнати страни, включително железопътно предприятие и управител на железопътната инфраструктура. ИА „Железопътна администрация“ взема необходимите мерки, за да гарантира, че препоръките за безопасност се вземат под внимание и се предприемат съответните действия.

(4) Структурите и лицата към които са адресирани дадените препоръки докладват на специализираното звено за взетите или планирани мерки за тяхното изпълнение.

VIII. РАЗХОДИ ЗА РАЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 24. Разходите за извършване на лабораторни изследвания, експертизи, становища и разшифроване на носителите на железопътна информация, включително и в чужбина, свързани с разкриване на причините за железопътно произшествие или инцидент, разследвани от специализираното звено, са за сметка на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Чл. 25. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията осигурява необходимите средства за повишаване на професионалната квалификация на инспекторите по разследване в специализираното звено.

Чл. 26. Когато в комисията за разследване на железопътни произшествия или инциденти са включени външни експерти, разходите за командировка и сключените с тях граждански договори са за сметка на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБ

- § 1. Правилата се издават на основание на чл. 76, ал. 3 от Наредба № 59 от 5.12.2006 г.
- § 2. Правилата влизат в сила от 01.08.2015 г.